

NYBORG VOLDSPILS HISTORIE ÅR FOR ÅR

Redaktion: Kaj og Tove Bonde

(Eventuelle tilføjelser eller ændringer kan sendes til: bonde.kato@mail.dk)

1945

DET DANSKE NATIONALSKUESPIL AF JOHAN LUDVIG HEIBERG MUSIK AF FRIEDRICH KUHLAU

Instruktør: Lærer Gunnar Pedersen (G.P.)

Musikalsk indstudering: Købmand Søren Hansen

Korindstudering: Organist Kay W. Hansen

Balletinstruktrice: Fru Edith Paludan

Kapelmester: Ove Peters, Odense Teater (Nyborg Koncertorkester)

Scenograf: Dekorator E. Enggaard

HANDLING:

I forspillet ser vi den hvide Stevns Klint, hvor Højstrup kirke knejser i sollyset. Klintekongen kommer frem fra sin hule og truer de gode bønderfolk, mens de er på vej til kirke. Vi ser herren til godset Højstrup, Walkendorf. Denne lader to børn bytte for egen vindings skyld. Han udgiver sin spæde broderdatter, der var blevet forældreløs, for at være Elisabet Munk, der var betroet hans hustru til

opdragelse af kong Chr. 4.

En bondekone fik mod en net sum penge den lille Elisabet i sin varetægt med pålæg om tavshed – men en aften forlod hun den lille ved elverhøjen og flygtede fra egnen.

En brav kvinde, Karen, kommer forbi stedet hidlokket af den lilles skrig. Hun tager barnet med sig hjem, og i den fattige hytte opdrages nu den adelsfødte Elisabet Munk, der nu kaldes Agnete.

Årene gik, men den brave mor Karen skjulte altid for Agnete, hvor hun var blevet fundet og havde selv den hemmelige tanke, at Agnete var en elverpige. Hun voksede op til at være en smuk jomfru, og rygterne på egnen satte hende i forbindelse med elverfolket. Elverhøjens skønhed drog hende. Ved højens fod i aftentågen mødte hun mange gange den ædle ridder Ebbesen, der kom til at elske hende.

Men han skal- mod sin vilje - holde bryllup med jomfru Munk på Højstrup, (altså med det forbyttede barn). Kongen har befalet det!

Uventet kommer kongen til Tryggevælde og hører om sagnet, der siger, at han ikke tør gå over åen og ind i Elverkongens rige.

Den brave Karen fortæller kongen og adelsmændene om Elverhøj, og kongen går over åen med ordene: Vel er dette ikke Rubikon, dog går jeg over Tryggevælde å.

Ved højen drømmer den slumrende Agnete om Elverkongen og ringen, der funkler på hans hånd. Hun tror selv, at hun er en elverpige og skal være Elverkongens brud, som hendes madmor altid har fortalt hende.

Hun vågner ved at høre en spades lyd. Jægeren Mogens vil finde den sagnomspundne skat, og han finder virkelig en kostelig ring. Denne viser sig senere at være kongens faddergave til den lille adelsfrøken Elisabet Munk, da hun blev døbt. Det var mor Karen, der havde gravet ringen ned.

Den ædle konge forstår nu den store hemmelighed med forbytningen – gåden løses. Den rigtige Elisabet Munk får sin ridder, og med en alvorlig bebrejdelse til grev Walkendorf forener kongen de rette elskende.

ROLLELISTE:

Kong Christian d. 4.

Aage Markvardsen

Agnete

Ruth Hansen

m. fl.

LØST OG FAST OM FORESTILLINGEN:

Elverhøj er skrevet på bestilling, da kong Frederik den 6. ønskede et festspil til brylluppet mellem hans yngste datter Vilhelmine Marie og Prins Frederik Carl Christian (den senere Frederik den 7.) Brylluppet fandt sted den 1. november 1828. Fem dage senere havde ”Elverhøj” premiere på Det Kongelige Teater.

En af elverpigerne ved førsteopførelsen var Louise Rasmussen, senere kendt som Grevinde Danner, senere gift med kong Frederik den 7.

J. L. Heiberg blev belønnet med 665 rigsdaler i honorar samt fast ansættelse ved Det Kongelige Teater som digter og oversætter.

Kuhlau fik 400 rigsdaler i honorar samt en professortitel.

1939 indspillede filmen ”Elverhøj”

Som et kuriosum kan det nævnes, at banden i filmen ”Olsen-banden ser rødt” fra 1976, bryder ind på Det Kongelige Teater under opførelsen af ”Elverhøj”. Bandens larmende værktøj camoufleres af ouverturen, der i øvrigt blev forlænget til lejligheden af Bent Fabricius-Bjerre.

Det er en tradition, at alle rejser sig under afspilningen af ”Kong Christian”, der afslutter ouverturen.

(Komponisten til ”Kong Christian” er ukendt, men melodien fandt sin endelige form i Kuhlaus musik til stykket. Teksten til den danske kongesang er af Johannes Ewald fra 1778, og har baggrund i et skibsforlis ved Hornbæk. Sangen forekommer i syngespillet ”Fiskerne” og lovpriser søheltene Kong Christian, Niels Juel og Peter Wessel)

”Elverhøj” blev også spillet i 1958

Kongen: Aage Markvardsen

1945

1945